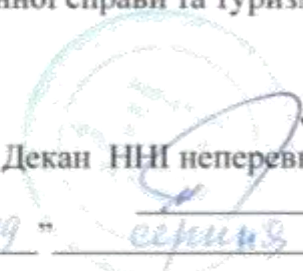

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

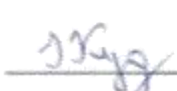
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ННІ неперервної освіти і туризму
Іван ГРИЦЕНКО
“ 29 ” серпень 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри готельно-ресторанної
справи та туризму

Протокол № 2 від “16” серпень 2024 р.

Завідувач кафедри
 Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Туризм»
 Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціалізований туризм**

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма «Туризм»

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: Ірина КУДІНОВА,

доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму,

кандидат економічних наук, доцент

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	6	7
Лекційні заняття	30 год	10 год
Практичні, семінарські заняття	30 год	10 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год	130 год
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “**Спеціалізований туризм**” – є формування теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів у питаннях управління галузями індустрії спеціалізованого туризму і створення спеціалізованого туристичного продукту.

Предметом вивчення дисципліни є організація ділового, релігійного, круїзного, івентивного, спортивного, сільського зеленого, екологічного, пригодницького, екстремального та інших сучасних видів туризму, а також географія їх розповсюдження.

Завданням вивчення дисципліни «**Спеціалізований туризм**» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- історії виникнення та розвитку спеціалізованих видів туризму;
- особливостей територіального розміщення їх ресурсної бази;
- методології дослідження світових туристичних потоків за цільовими сегментами міжнародного туристичного ринку;
- визначення форм і методів обслуговування туристів при плануванні спеціалізованих видів туристичних подорожей;
- розробки та реалізації програм перебування туристів у різних видах туризму.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність комплексно розв’язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості

Загальні компетентності (ЗК):

K02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

K03 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

K04 Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

K12 Навички міжособистісної взаємодії

K 14 Здатність працювати в команді та автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності

Фахові(спеціальні) компетентності (К):

K15 Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

K 16 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

K19 Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

K20 Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

K21 Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

K23 Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних формажорних обставинах

K24 Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний

K26 Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

K28 Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН03 Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН06 Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН07 Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН14 Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН22 Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тиж-ні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. “Концептуальні основи спеціалізованого туризму»													
Тема 1. Спеціалізований туризм: сутність, класифікація, перспективи	1	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 2. Вивчення та задоволення потреб туристів, як умова спеціалізованих видів туризму	2	10	2	2			6	11	-	1			10
Тема 3. Діловий туризм	3	10	2	2			6	11	1	-			10
Тема 4. Міжнародний туризм як соціально-економічне явище	4	10	2	2			6	11	-	1			10
Тема 5. Поняття, функції та завдання релігійного туризму	5	10	2	2			6	11	1	-			10
Тема 6. Круїзний туризм	6	10	2	2			6	11	-	1			10
Тема 7. Івентивний туризм	7	10	2	2			6	11	1	-			10
Тема 8. Сільський та екологічний туризм і перспективи їх розвитку	8	10	2	2			6	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	80		16	16			48	90	5	5			80
Змістовий модуль 2. “Перспективні напрями спеціалізованого туризму”													
Тема 9. Гастрономічний туризм як різновид спеціалізованого туризму	10	2	2				6	10	1	1			8
Тема 10. Спортивний туризм як вид спеціалізованого туризму	10	2	2				6	9	-	1			8

Тема 11. Рекреаційний та лікувально-оздоровчий туризм	10	2	2				6	9	1	-			8
Тема 12. Екстремальний туризм	10	2	2				6	9	-	1			8
Тема 13. SPA-сегмент в спеціалізованому туризмі	10	2	2				6	9	1	-			8
Тема 14. Luxury туризм	10	2	2				6	7	1	1			5
Тема 15. Нові види спеціалізованого туризму	10	2	2				6	7	1	1			5
Разом за змістовим модулем 2	70	14	14				42	60	5	5			50
Усього годин	150	30	30				90	150	10	10			130

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Спеціалізований туризм: сутність, класифікація, перспективи	2
2	Вивчення та задоволення потреб туристів, як умова спеціалізованих видів туризму	2
3	Планування та розробка кошторису семінару-тренінгу	2
4	Міжнародний туризм як соціально-економічне явище	2
5	Особливості організації та проведення релігійних турів	2
6	Особливості організації круїзних турів	2
7	Особливості створення турпродукту для учасників подієвих турів	2
8	Розвиток сільського зеленого туризму в Україні	2
9	Особливості гастрономічного туризму	2
10	Особливості організації спортивного туризму	2
11	Центри лікувально-оздоровчого туризму в Україні	2
12	Особливості організації екстремальний туризму	2
13	SPA-сегмент в спеціалізованому туризмі	2
14	Особливості організації luxury туризму	2

15	Нові види спеціалізованого туризму	2
	Всього	30

4. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Спеціалізований туризм: сутність, класифікація, перспективи	6
2	Вивчення та задоволення потреб туристів, як умова спеціалізованих видів туризму	6
3	Діловий туризм	6
4	Міжнародний туризм як соціально-економічне явище	6
5	Поняття, функції та завдання релігійного туризму	6
6	Круїзний туризм	6
7	Івентивний туризм	6
8	Сільський та екологічний туризм і перспективи їх розвитку	6
9	Гастрономічний туризм як різновид спеціалізованого туризму	6
10	Спортивний туризм як вид спеціалізованого туризму	6
11	Рекреаційний та лікувально-оздоровчий туризм	6
12	Екстремальний туризм	6
13	SPA-сегмент в спеціалізованому туризмі	6
14	Лухигу туризм	6
15	Нові види спеціалізованого туризму	6
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні запитання

1. Завдання курсу, характеристика терміну «Спеціалізований туризм»
2. Відмінність спеціалізованого туризму від масового
3. Інфраструктура цільового туризму
4. Вікові особливості формування ціннісних орієнтацій у дозвіллевій діяльності.
5. Вплив на формування потреб стану здоров'я людини.
6. Релігійний чинник вибору форми проведення вільного часу.
7. Вплив індивідуальних рис характеру на процес вибору виду дозвіллевої діяльності.
8. Поняття рекреації

9. Рекреаційні потреби як мотивація до вибору виду туризму.
10. Характеристика понять: рекреаційний час, рекреаційна діяльність, рекреаційний простір, садово парковий простір та ін.
11. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи
12. Характеристика природних і культурних комплексів: фізіологічна та психологічна комфортність, надійність, атрактивність, функціональна відповідність потребам та умовам рекреаційної діяльності.
13. Поняття лікувального туризму.
14. Ресурсна база лікувального туризму.
15. Сегментація лікувального туризму. Особливості організації лікувальних турів
16. Поняття оздоровчого туризму, особливості розробки оздоровчих турів для різних категорій туристів.
17. Ресурсна база оздоровчого туризму, природні ресурси, матеріальні ресурси.
18. Поняття сільського туризму, різновиди сільського туризму, місце сільського туризму в загальній класифікації видів туризму.
19. Особливості організації рекреаційно-туристичної діяльності в умовах сільської місцевості.
20. Вимоги до господарів садиб щодо надання основних і спеціальних послуг туристам: розміщення, харчування, транспорт.
21. Поняття екологічного туризму, спільні риси сільського й екологічного туризму.
22. Особливості екологічного туризму, різновиди екологічного туризму.
23. Поняття культурного туризму, поняття пізнавального, культурно-пізнавального туризму.
24. Місце культурно-пізнавального туризму в загальній класифікації видів туризму.
25. Мотивація вибору культурно-пізнавальних видів туризму.
26. Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі.
27. Поняття івентивного (подієвого) туризму.
28. Різновиди подійового туризму, місце подійового туризму в загальній класифікації видів туризму,
29. Мотивація вибору івентивного туризму,
30. Ресурси івентивного туризму.
31. Лікувально-оздоровчий туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
32. Релігійно-паломницький туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
33. Ностальгійний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.

34. Піший туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
35. Кінний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
36. Гірськолижний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
37. Велосипедний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
38. Гастрономічний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
39. Екстремальний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
40. Luxury туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
41. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму.
42. Екзотичний туризм та його особливості.
43. Фестивальний туризм - поняття, характеристика, особливості.
44. Цільова аудиторія та специфіка організації luxury турів.
45. Основні тренди luxury туризму.
46. Класифікація видів та форм екстремального туризму.
47. Небезпеки під час гастрономічних турів.
48. Стан та перспективи розвитку гастрономічного туризму.
49. Загальні принципи організації лікування та оздоровлення на курортах.
50. Приклади оздоровчих програм, пропонованих на курортах.
51. Національні парки, заповідники і резервації.
52. Військовий та темний туризм.

Тестові завдання:

1. Різновид ділового туризму, тобто туристичні поїздки (зазвичай групові), що надаються адміністрацією підприємств і установ своїм співробітникам на виключно пільгових умовах або безкоштовно як премії за високі виробничі показники – це:

1. індивідуальний туризм
2. інтенсив-туризм
3. культурний туризм
4. спеціалізований туризм

2. Тури для гурманів та любителів смачної їжі:

1. груповий туризм;
2. спортивний туризм;
3. паломницький туризм;
4. гастрономічний туризм

3. Лікувально-оздоровчий туризм – :

1. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами;
2. обумовлений потребою в лікуванні різного роду захворювань і оздоровленні організму після перенесених захворювань;
3. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування;
4. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини».

4. Просторово-тимчасове, унікальне явище, яке під час взаємодії зі споживачами туристичних послуг створює популярний туристичний продукт:

1. подієвий туризм;
2. молодіжний туризм;
3. спортивний туризм;
4. релігійно-паломницький туризм.

5. Пізнавальний туризм (екскурсійний) – це:

1. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами;
2. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування;
3. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини»;
4. всі відповіді вірні.

6. Внутрішній туризм – це:

1. подорожі резидентів однієї країни в яку-небудь іншу країну;
2. подорожі нерезидентів в межах державних кордонів якої-небудь країни;
3. подорожі громадян в межах державних кордонів власної країни;
4. подорожі з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками.

7. Туристична послуга, що забезпечує задоволення духових, естетичних та інформаційних потреб туриста:

1. похід;
2. екскурсія;
3. подорож;
4. туристичний маршрут.

8. Які види виділяють в подієвому туризмі:

1. національні фестивалі і свята;

2. тетралізовані шоу;
3. фестивалі кіно і театру;
4. гастрономічні фестивалі;
5. всі відповіді вірні.

9. Які види спортивного туризму виділяють:

1. пішохідний;
2. лижний;
3. гірський;
4. водний;
5. всі відповіді вірні.

10. Вид туризму орієнтований на відвідування місцевості в певний час, пов'язаний з якою-небудь подією – це:

1. спортивний туризм;
2. релігійно-паломницький туризм;
3. подієвий туризм;
4. екстремальний туризм.

11. Які складові передбачає подієвий туризм?

1. певну пізнавальну складову;
2. долучення туристів до місцевої культури;
3. ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками;
4. всі відповіді вірні.

12. Спеціалізований туризм - це система окремих сегментів туризму, в основу виділення яких поставлено:

1. тривалість подорожі;
2. вік туристів;
3. мету подорожі;
4. відстань.

13. Діловий туризм –

1. дозволяє активізувати бізнес;
2. сприяє вивченню мови;
3. сприяє розвагам учасників;
4. активізує пізнання.

14. Боулдерінг – це підвид ...

1. пішохідного туризму;
2. водного туризму;
3. велосипедного туризму;
4. скелелазіння .

15. Вид спеціалізованого туризму, турсресурсами якого є заповідники, заказники, ботанічні сади, національні природні парки:

1. лікувально-оздоровчий;
2. медичний;
3. сільський;
4. екологічний.

16. Який вид курортно-оздоровчого туризму базується на використанні природної мінеральної води:

1. апітерапія;
2. кліматотерапія;
3. бальнеотерапія;
4. таласотерапія.

17. Чи правильне твердження: спортивний туризм – це вид спорту?

1. так;
2. ні.

18. Медичний туризм - це:

1. надання туристам медичних послуг за межами країни їх постійного проживання;
2. подорож з метою відпочинку та оздоровлення;
3. подорожі лікарів на наукові медичні конференції, симпозіуми та інші медичні заходи;
4. термінова відправка лікарів за межі країни проживання з метою проведення складних операцій або іншого медичного обслуговування.

19. Два типи релігійного туризму - це:

1. паломницький та науковий туризм;
2. релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості та паломницький туризм;
3. історичний та паломницький туризм;
4. науковий та історичний туризм.

20. Трекінг, бекпекінг – це підвиди ...

1. пішохідного туризму;
2. велосипедного туризму;
3. спелеотуризму;
4. водного туризму.

21. До вітрильних видів спорту та активного відпочинку відносяться:

1. рафтинг;
2. сноубординг;
3. сноукайтінг;
4. боулдерінг.

22. Вид спеціалізованого туризму, негативний вплив від якого на навколишнє середовище є мінімальним:

1. лікувально-оздоровчий;
2. екологічний;
3. індустріальний;
4. медичний.

23. Як розшифровується аббревіатура MICE.

1. Meetings-Incentive-Conferences-Events
2. Meetings-Interview -Conferences-Events
3. Meetings-Incentive-Concatenation –Events

24. Виберіть неправильне твердження.

1. конференція — заздалегідь заплановане, організоване зібрання людей для обговорення певної проблематики, яка визначена заздалегідь;
2. MICE - сфера індустрії туризму пов'язана з організацією платформ і програм для стажування студентів;
3. симпозіум - наукова конференція фахівців одного профілю з певного наукового питання, має щонайменше міжрегіональний рівень.

24. Діловий туризм це -

1. поїздки, під час яких можна заробити кошти;
2. поїздки, тривалістю до 24 годин;
3. поїздки, пов'язані з виконанням фахових обов'язків з метою відвідування об'єктів, що належать фірмі;
4. це сукупність відносин і явищ, які виникають під час поїздок людей в робочий час, основною мотивацією яких є участь в ділових зустрічах, конгресах, конференціях, виставках, ярмарках і інсентив-заходах в місцях поза їх звичайного проживання і роботи.

25. До сфери ділового туризму зараховують:

1. конференції;
2. симпозіуми;
3. семінари ;
4. виставки;
5. усе перераховане.

26. За кількістю прибутків і за витратами на діловий туризм перше місце у світі посідає:

1. Азія;
2. Африка;
3. Європа;
4. Австралія.

27. Яка кількість круїзних компаній налічується у світі на сьогоднішній день?:

1. понад 150;
2. понад 200;
3. понад 300;
4. усе перераховане.

28. Різновид туризму, який пов'язаний із певним ступенем ризику або з позамежними фізичними або психічними навантаженнями в надважких умовах – це:

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

29. Wellness» туризм є принципово новою течією, розрахованою на фізично і ментально здорових людей та спрямованою на підтримання загального здоров'я та соціального благополуччя:

(у бланку відповідей впишіть так чи ні)

6. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

- 1) словесний (лекція, дискусія, співбесіда);
- 2) практичний метод (практичні заняття);
- 3) наочний (ілюстрація, демонстрація);
- 4) робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату, написання тез, статей);
- 5) відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- 6) самостійна робота (виконання завдань, «есе», навчальні тести);
- 7) індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне та письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за

100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2775>
2. Конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2775>).

Рекомендовані джерела інформації

Навчальна література:

1. Спеціалізований туризм : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм» / О. В. Борисова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 360 с.
2. Спеціалізований туризм [Текст]: навч. посіб. / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган Барановського, каф. туризму та країнознавства. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 173 с.
3. Гапоненко Г.І., Парфінченко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм: навчальний посібник. Суми.: Видавництво «Університетська книга». 2019. – 178с.
4. Кудла Н.Є. Сільський туризм: основи підприємництва та

гостинності. (Зб. ф.) Навчальний посібник. Центр навчальної літератури (ЦНЛ). – 2019. 152 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC)
<https://www.wttc.org/>
2. Сайт Всесвітньої туристичної організації <https://www.unwto.org/>
3. Сайт Співки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні
<https://greentour.com.ua>
4. Українська асоціація турагентів України URL : <https://uata.com.ua/>